

Poznámka k měření stromů:

Obvody stromů byly měřeny plastovým pásmem. Obvody stromů rostoucích ve svahu nebo rozšiřujících se srostlic jsou měřeny v nejužším místě a výška měření obvodu je uvedena.

Výška stromů byla měřena výškoměrem. Údaje o stromech byly aktualizovány v letech 2004 a 2005 přírodovědci sokolovského muzea Jaroslavem Michálkem a Petrem Uhlíkem.

Použitá literatura:

- Beran P. (1992): O zámku Hartenberg v Hřebenech. - Okresní muzeum Sokolov, 68 p.
- Bernau B. (1896): Čechy, Krušné hory a Poohří. 10. – J.Otto, Praha, 362 p.
- Michálek J. (1973): Staré a památné stromy na Karlovarsku. – Ms.; 83 p., append. (46 photos) [Studentská práce Natura Semper Viva; depon in: AOPK ČR, Praha]
- Michálek J. (2005): Významné stromy Sokolovska. - Ms., 15 p., append. (85 photo color, 8 fig.) [Posudky k jedenácti významným stromům Sokolovska; depon. in: MěÚ Sokolov et archiv přírodovědného odd. Krajského muzea Sokolov]
- Michálek J. (2006): Velké smrky Karlovarského kraje. – Sborník chebského muzea 2005, Krajské muzeum Cheb, p.164-186, 10 photo, 1 diagr.
- Pacáková – Hošťálková B. et al. (1999): Zahrady a parky v Čechách, na Moravě a ve Slezsku. – Libri, Praha, 528 p.
- Rychlíková Š. (1986-7): Zámek Hartenberg.- Ms.; 29 p., append. [studentská práce; depon. in: archiv historického odd. Krajského muzea Sokolov]
- Sedláček A. (1937): Hrady, zámky a tvrze Království českého.13. – Šolc a Šimáček sro., Praha, 266 p., [ed.2]

Petr Krása

AOPK ČR, středisko Karlovy Vary

Hnízdění kavky obecné v Sokolově

Kavka obecná (*Corvus medula*) je krkavcovitý pták velikosti hrdličky. Zbarvení těla je převážně černé, jen týl, krk a spodina těla jsou šedé. Nápadné jsou světlé oči a černý, poměrně masivní zobák. Kavku poznáme i podle typického a nezaměnitelného hlasového projevu v podobě ostrého volání 'a 'a'.

Rozšíření kavky obecné je podle literatury rovnoměrné téměř po celém území České republiky, kde se vyskytuje nehojně, ale pravidelně. Pouze v západních Čechách je její výskyt ojedinělý. Pokud jde o evropské rozšíření, tak osidluje téměř celé území s výjimkou severní části Skandinávie. Vyhledává především zemědělskou krajinu od nížin po vyšší podhůří, často ji potkáme také v městském prostředí. Tyto městské populace však zaznamenaly v druhé polovině minulého století výrazný úbytek. Koncem zimy se spárované kavky začínají soustřeďovat na budoucím hnízdišti, kterým jsou vhodné staré duté stromy, skály a ve městě i budovy. Během dubna snáší 4-5 vajec, ze kterých se do 3 týdnů líhnou kavčata. Ta jsou krmená oběma rodiči něco přes 30 dní. Po kratší době strávené v blízkosti hnízdiště se populace rozlétá do širšího okolí. Potravu tvoří živočišná a rostlinná složka, drobní bezobratlí, larvy hmyzu, obiloviny.

Přes celorepublikové rozšíření se na Karlovarsku kavka obecná objevuje velmi ojediněle, zaznamenána byla například v Kynšperku nad Ohří nebo na Chebsku. Před několika lety se kavky objevily v Sokolově, přesný rok lze těžko určit, ale můj otec je poprvé viděl v roce 2003. O rok

později, v roce 2004, jsem asi 5-6 ptáků pravidelně pozoroval v době hnízdění, jak létaly jedním směrem přes střechy sídliště neznámo kam.

Na konci zimy roku 2005 se v Sokolově objevily znovu, zase v obdobném počtu. V hnízdní době jsem je již pravidelně sledoval na rozlehlejších travnatých plochách ve východních částech města, kde lovily živočišnou potravu pro mladé. Kavky přilétaly vždy v pravidelných časových rozmezích na stejné zelené plochy, například na fotbalové hřiště, dopravní hřiště a větší plochy na sídlišti. Na hnízdiště odlétaly přesně stejným směrem jako v předchozím roce. Bohužel se mi opět nepodařilo vypátrat kam. Před letním rozletem, kdy kavky víceméně opouštějí město, jich bylo k napočítání 12, ale pravděpodobně se zde už neobjevovaly všechny.

V roce 2006 se situace opakovala, kavky se opět vrátily hnízdit do Sokolova. Díky většímu počtu párů musely hledat nové hnízdní příležitosti a tentokrát se mému otci podařilo zjistit, kde část z nich zahrnula. Několika párům se hodily dva prostory pod střechou jednoho z třípatrových činžovních domů v ulici Heyrovského ve východní části města. Jako vstupní otvor jim posloužila mezera po několika chybějících cihlách těsně pod okrajem střechy. Další páry kavek zahrnuly pravděpodobně na starých místech. Obě oddělené skupiny spolu neustále komunikovaly a v době hnízdění se slétaly opět na stejná místa a ve stejnou dobu. Před letním rozlétnutím jsem napočítal na fotbalovém hřišti 27 kavek (maximum, které jsem v Sokolově toho roku viděl).

S ohledem na předchozí 3 roky lze konstatovat, že kavkám život v Sokolově vyhovuje a lze předpokládat opětovné hnízdění v roce 2007. Sokolov se tak přiřadil k městům s vlastní hnízdní populací kavek obecných, tak jako například blízka

Plzeň. Otázkou jsou jen hnízdní možnosti zvětšujícího se počtu kavek, neboť opravy střech domů jsou stále častější. Naštěstí je v širším okolí města stále ještě mnoho opuštěných objektů, které by mohly kavky využít.

Literatura:

Sedláček, K. a kol. (1988): Kavka obecná. In: Červená kniha 1 ohrožených a vzácných druhů rostlin a živočichů ČSSR. Ptáci. – SZN Praha, 178p.

Hudec K. (1983): Fauna ČSSR. Ptáci III/2. – ČSAV, Praha.

<http://www.rozhlas.cz/hlas>

Přemysl Tájek

Správa CHKO Slavkovský les

Druhá lokalita hvozdíku pyšného (*Dianthus superbus*) ve Slavkovském lese

Jedním z nejvzácnějších druhů rostlin v západních Čechách je hvozdík pyšný. Vyskytuje se zde velice zřídka, zpravidla na loukách se silně kolísající hladinou podzemní vody – tzv. střídavě vlhkých bezkolencových loukách. Lokalit hvozdíku pyšného je v České republice poskrovnu a jeho výskyt v ČR je velice roztroušený až vzácný, avšak relativně rovnoměrný – je udáván z většiny oblastí našeho státu – Květena České republiky z roku 1990 uvádí výskyt tohoto druhu z 57 fyto geografických okresů, kterých je v ČR celkem 99 (Kovanda 1990). Může růst i na jiných (často i lesních) stanovištích než jsou střídavě vlhké louky, většinou se ale i pak jedná o stanoviště s minerálně

Kavky v sokolově. Foto Petr Krása